ANUL I · NR. 1 NOIEMBRIE 2026 · BUCUREȘTI ISSN [_____-_____]

TRAIANO PRESS

Vocea italienilor din România și nu numai

CULTURA & INTEGRARE

Umbria și România, o punte între oameni, credință și tradiții în inima Europei

ACTUALITATE
Inteligența artificială: Meloni e Mattarella
pag. 15

CRONICA
Copii dispăruți și alerta pe telefon
pag. 5

CULTURĂ
Cluj-Napoca, cinci zile dedicate literaturii
pag. 22

Caseta redacțională

TRAIANO PRESS

Revistă italo-română

Anul I, nr. 1 · Noiembrie 2026 · Periodicitate: lunară

Editor

Asociația ASIST IT

Sediu

Calea Plevnei 59A

Director responsabil

Corrado Puliatti

Director editorial

Paolo Angelini

Coordonator editorial

Narcis Zărnescu

Redacție

Mirela Cocheci (redactor)
Maurizio Inturri (corespondent din Italia)
Salvatore Lucchesi (corespondent din Italia)
Corrado Giallongo (corespondent din Italia)
Paolo Italia Rubera (corespondent în Italia)

Redactor tehnic editorial

Debora Presciutti

Sediul redacției

Calea Plevnei, nr. 59A, sector 1, București, România

E-mail: info@traianopress.com · traianopress.com

ISSN [____-____]

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor le revine autorilor.

Cuprins

Integrare da, renunțare la valorile constituționale nu ... 4
Copii dispăruți, în România alerta ajunge pe telefon: un model de analizat și în Italia ... 5
Cum erau cramele de odinioară ... 7
Frontiere în mișcare: Italia și România între securitate, muncă și noile migrații ... 8
Antonio Patanè, afaceri și relații internaționale între Italia și România ... 10
Micaela Parlagreco, de la Gubbio spre Europa: proiectul unei punți între Italia și România pentru muncă, dezvoltare și noi oportunități ... 11
Rockul, muzica zeilor: de la origini până astăzi ... 13
Inteligența artificială, Meloni și Mattarella între dezvoltarea industrială și protecția drepturilor ... 15
Umbria și România, o punte între oameni, credință și tradiții în inima Europei ... 17
Traiano Press se naște ca o punte și ca o tribună ... 19
Alerte cu bombă pe zborurile europene: niciun dispozitiv exploziv, dar o zi de așteptări și controale ... 20
Cluj-Napoca, cinci zile dedicate literaturii ... 22
Pensii, viitorul nu se finanțează prin tăieri ... 24
Viviane Ciampi, poezia ca punte între două culturi: arta unei voci care traversează limbi, granițe și emoții ... 25
Corrado Cattani, comisarul italian pe care România nu l-a uitat ... 26
Antonio Evangelista la „Oltre la notizia”: podcastul este pe Spotify ... 28
Violeta Anciu, poezia fără granițe: vocea literară română care știe să vorbească și în italiană ... 29
Alin Stoica, vocea care încântă lumea: tenorul român care duce excelența artei lirice pe scenele internaționale ... 30
Bataclan, unsprezece ani mai târziu: ce înseamnă să previi un masacru ... 31
Aurul verde al Siciliei: când un litru de ulei valorează mai mult decât prețul său ... 32
În noiembrie se votează pentru Com.It.Es., un moment important pentru italienii din străinătate ... 34
Se naște Traiano Press, vocea italienilor din România și nu numai ... 36
Vocea care unește Italia și România ... 37

ACTUALITATE / ȘTIRI / POLITICĂ

Integrare da, renunțare la valorile constituționale nu

Școala italiană trebuie să fie deschisă tuturor, fără discriminarea elevilor străini, respectându-le originile și cultura. Dar integrarea nu se poate transforma într-o renunțare la principiile fundamentale ale Constituției noastre.

Respectul pentru diversitatea culturală și religioasă nu poate justifica niciodată încălcarea egalității dintre femei și bărbați, a libertății individuale și a egalității în drepturi.

Constituția italiană, prin articolele 3, 29 și 37, consacră demnitatea egală și aceleași drepturi pentru femei și bărbați. Nicio tradiție culturală sau interpretare religioasă nu poate legitima discriminarea, subordonarea femeii ori limitarea libertății sale.

Școala are, așadar, o responsabilitate fundamentală: să transmită nu doar cunoștințe, ci și valorile civice, democratice și constituționale pe care se întemeiază societatea italiană.

Integrarea înseamnă asumarea unor reguli, drepturi și îndatoriri comune, învățarea limbii și cunoașterea culturii țării gazdă, fără ștergerea propriilor origini, dar și fără pretenția ca țara gazdă să renunțe la identitatea sa.

Primirea este un drept, dar respectarea drepturilor fundamentale și a demnității egale a femeilor și bărbaților nu este negociabilă.

De Paolo Angelini

ACTUALITATE / ȘTIRI

Copii dispăruți, în România alerta ajunge pe telefon: un model de analizat și în Italia

Un telefon care se luminează, o notificare care întrerupe rutina, câteva rânduri prin care se cere ajutor pentru găsirea unui copil dispărut.

În România, sistemul RO-ALERT este folosit și pentru aceasta: implicarea directă a populației atunci când autoritățile consideră necesar sprijinul său în căutări.

Este o posibilitate concretă de a transmite un apel pe telefoanele persoanelor aflate în zona vizată.

Mesajul poate indica vârsta minorului, semnalmentele, hainele purtate în momentul dispariției și un link către pagina oficială a poliției, unde poate fi consultată fotografia sa.

Cei care dețin informații utile sunt invitați să le comunice autorităților.

Scopul este ca minorul să poată fi recunoscut și să fie strânse mai ușor informațiile care pot contribui la găsirea lui.

Alerta nu se activează automat pentru fiecare sesizare.

Autoritățile evaluează împrejurările și pericolul la care ar putea fi expus copilul, hotărând când să recurgă la acest instrument.

Alerta publică sprijină astfel munca anchetatorilor, cerându-le cetățenilor să fie atenți la ceea ce se întâmplă în jur.

Datele Departamentului pentru Situații de Urgență arată că această practică este deja utilizată: în 2024 au fost transmise 104 mesaje RO-ALERT în categoria dedicată copiilor dispăruți.

Numărul indică alertele difuzate, nu totalul minorilor implicați și nici al celor găsiți.

Se schimbă și modul în care aceste notificări atrag atenția.

Ministerul Afacerilor Interne din România a explicat că, pe dispozitivele compatibile și actualizate, notificările privind copiii dispăruți pot avea un sunet scurt, asemănător celui al unui SMS.

Această diferențiere permite rezervarea semnalului mai insistent pentru situațiile de pericol extrem.

Comportamentul efectiv depinde de telefon și de versiunea sistemului de operare.

Comparația cu Italia necesită însă o precizare.

Și în Italia există un sistem național de avertizare publică pe telefoane: IT-alert.

Prin tehnologia cell broadcast, serviciul permite transmiterea mesajelor către dispozitivele conectate la celulele de telefonie dintr-o zonă afectată de o urgență gravă.

Căutarea minorilor dispăruți nu figurează însă printre scenariile de utilizare indicate în informațiile oficiale consultate.

Ar fi, prin urmare, incorect să afirmăm că Italia nu dispune de instrumente de alertare sau de servicii dedicate copiilor dispăruți.

Documentația Ministerului de Interne menționează sistemul „Child Alert".

Este disponibil și numărul gratuit 116000, activ permanent și gestionat prin Telefono Azzurro, care primește sesizările și le transmite structurilor de poliție competente.

Diferența privește, așadar, o posibilitate precisă: utilizarea sistemului de avertizare publică pe telefoane și pentru a le solicita cetățenilor să contribuie la căutarea unui minor.

Din acest punct de vedere, experiența românească merită atenție.

O alertă primită direct pe telefon poate ajunge și la cineva care, în acel moment, nu se uită la televizor, nu citește un ziar și nu consultă rețelele sociale.

Poate determina o persoană să privească mai atent, să-și amintească o întâlnire, să semnaleze un detaliu.

Valoarea sa potențială constă în rapiditatea cu care o cerere de ajutor poate deveni o informație cunoscută de comunitate.

O eventuală aplicare similară în Italia ar necesita criterii riguroase: când să fie activată alerta, ce informații să fie difuzate, ce teritoriu să fie vizat și cum să fie comunicată încheierea căutărilor.

Protejarea vieții private a minorului ar trebui să însoțească fiecare etapă, evitând circulația inutilă a fotografiilor și a datelor personale după găsirea lui.

Rolul cetățenilor ar fi acela de a furniza informații prin canalele indicate de autorități.

Sesizările credibile și prompte pot sprijini căutările; presupunerile și acuzațiile răspândite online riscă, în schimb, să creeze confuzie.

Experiența României pune o întrebare concretă instituțiilor italiene: ar fi util ca instrumentele existente să fie completate cu o alertă pe telefoane pentru cazurile cele mai grave de dispariție a minorilor?

Este o posibilitate care merită evaluată cu seriozitate.

Pentru că în spatele fiecărui mesaj se află un copil care trebuie găsit, o familie care așteaptă și o comunitate care ar putea deține o informație decisivă.

Don Corrado Puliatti

CULTURĂ

Cum erau cramele de odinioară

Există amintiri, mai ales din adolescență, care rămân întipărite pentru totdeauna. Printre ele se numără vechile crame.

De curând, la o întâlnire cu prietenii, una dintre prietene ne-a propus să mergem într-o cramă siciliană de astăzi. Când am intrat, gândul m-a dus la primele mele experienţe, abia împlinisem optsprezece ani, în cramele de la mijlocul anilor şaptezeci: singurele locuri de petrecere după zile istovitoare de muncă sau de studiu.

Se aflau aproape întotdeauna în încăperi vechi, cu tavane boltite, unde se bea din belşug vin bun, însoţit de nelipsitele ouă fierte. În aer plutea aroma vinului. Mobilierul era alcătuit din mese de lemn cu felurite crestături, lăsate de clienţii care se aşezaseră la ele. Scaunele, tot din lemn, aveau şezuturi împletite din papură. Pe pereţi atârnau pâlnii mari, iar pe rafturi se aflau căni de diferite mărimi; cea mai folosită era cea de un sfert de litru, măsura cea mai cerută. La urmă, regina cramelor: butoaiele din lemn. Mai bine spus, baricurile. Butoaie mici, cu capacităţi cuprinse de obicei între 225 şi 288 de litri, folosite atât la păstrarea, cât şi la maturarea vinului.

Erau aşezate unele peste altele de-a lungul peretelui mai lung, pe suporturi din lemn refolosit. Cu aceste amintiri în minte, îmi dau seama imediat că anii au trecut repede şi că modernizarea a pătruns şi aici. Înăuntru nu se mai simte mirosul caracteristic al butoaielor vechi, înşirate unul lângă altul. Au fost înlocuite cu suporturi pentru sticle, de data aceasta din metal, şi cu sticle de vin de diferite forme.

Odinioară, cramele erau locuri de socializare între oameni din medii socioeconomice diferite. Discuţii nesfârşite despre calitatea vinului. Era mai bun Nero d'Avola sau Albanello? Primul este un soi cu struguri negri, al doilea cu struguri albi, ambele numărându-se printre soiurile importante din provincia Siracuza, în Sicilia.

În România, mai ales în zone precum Dealu Mare, Transilvania sau Cotnari, crama, echivalentul cantinei italiene, avea aceeaşi funcţie. Aici însă producătorii de vin îşi invitau vecinii, prietenii şi rudele în locul unde se producea şi se matura vinul nou, pentru a gusta noua recoltă. Astăzi sunt alte vremuri.

De Paolo Italia Rubera

ACTUALITATE / ȘTIRI / POLITICĂ

Frontiere în mișcare: Italia și România între securitate, muncă și noile migrații

Controlul frontierelor se întâlnește cu nevoile unor economii marcate de îmbătrânire și de lipsa lucrătorilor. O provocare care traversează Europa și dezbaterea americană.

Politica cere frontiere mai sigure, în timp ce întreprinderile caută lucrători.

În această tensiune se concentrează una dintre problemele cele mai dificile pentru Europa: gestionarea imigrației prin concilierea securității, a sustenabilității economice și a respectului pentru demnitatea umană.

Migrația influențează piața muncii, serviciile publice și dezbaterea despre identitatea națională, devenind un domeniu în care se măsoară credibilitatea instituțiilor.

Italia și România privesc această transformare din perspective diferite, dar tot mai apropiate.

Prima se confruntă de mult cu sosirile prin Mediterana și cu dificultățile primirii migranților.

Cea de-a doua, profund marcată de emigrarea propriilor cetățeni, trebuie să-și asume acum și responsabilitățile unei țări care primește lucrători străini.

Pentru amândouă, întrebarea este cum să construiască o politică în stare să răspundă nevoilor reale, fără să alimenteze temeri și fără să subestimeze problemele.

Italia și raportul dintre control și necesarul de forță de muncă

În dezbaterea italiană, gestionarea frontierelor ocupă un loc central.

Sosirile pe mare, combaterea traficanților și organizarea primirii ridică probleme concrete, care implică administrațiile locale, instituțiile publice și comunitățile.

Alături de această dimensiune există însă cea productivă.

Agricultura, îngrijirea la domiciliu, construcțiile și turismul angajează lucrători străini, a căror prezență contribuie la funcționarea unor activități esențiale.

Aici dezbaterea politică trebuie să se confrunte cu realitatea.

Combaterea intrărilor neregulamentare și planificarea celor pentru muncă sunt sarcini diferite, care necesită instrumente coerente.

Confundarea lor face mai dificilă distingerea nevoilor de protecție internațională, a cererii întreprinderilor și a situațiilor de exploatare.

O politică eficientă ar trebui să coreleze intrările legale cu nevoile efective ale teritoriului, să facă procedurile inteligibile și să întărească verificările asupra relațiilor de muncă.

Securitatea înseamnă și posibilitatea de a împiedica dependența unei persoane de intermediari abuzivi sau constrângerea ei să accepte condiții nedemne.

România și transformarea pieței muncii

România arată o altă față a aceleiași probleme.

Emigrarea către Europa Occidentală a marcat familii, teritorii și sectoare productive întregi.

Plecării multor cetățeni de vârstă activă i se adaugă presiunea îmbătrânirii demografice.

Recrutarea de personal din țări din afara Europei reprezintă un răspuns la dificultățile de angajare.

Sosirea lucrătorilor din Asia face vizibilă o schimbare profundă: România trebuie să învețe să gestioneze imigrația în timp ce continuă să se confrunte cu efectele propriei emigrări.

Provocarea depășește eliberarea unui permis sau semnarea unui contract.

Ea cuprinde accesul la o locuință adecvată, înțelegerea limbii, cunoașterea propriilor drepturi și posibilitatea de a se adresa instituțiilor în caz de abuz.

Un lucrător poate fi necesar unei întreprinderi fără să se simtă încă parte din comunitatea în care trăiește.

Reducerea acestei distanțe cere responsabilitate din partea angajatorilor, servicii accesibile și ocazii de întâlnire cu populația locală.

Schengen și responsabilitatea frontierelor externe

De la 1 ianuarie 2025, România participă pe deplin la spațiul Schengen, după eliminarea controalelor asupra persoanelor și la frontierele terestre interne.

Acest pas întărește mobilitatea europeană și face și mai important rolul țării în protejarea frontierelor externe.

Pentru București, securitatea și deschiderea economică sunt, așadar, responsabilități care trebuie exercitate simultan.

Calitatea controalelor, cooperarea autorităților și capacitatea administrativă trebuie însoțite de proceduri fiabile pentru cei care intră și lucrează legal.

Frontiera este și locul în care statul își demonstrează capacitatea de a distinge situații diferite și de a aplica reguli clare.

De această credibilitate depinde o parte din încrederea cetățenilor.

Cazul american și greutatea politică a imigrației

Și în Statele Unite imigrația este unul dintre subiectele care divizează cel mai mult dezbaterea publică.

Discuția despre controale, detenție și expulzări arată cât de mult poate influența gestionarea frontierelor competiția electorală.

Analiza cazului american cere însă atenție la raportul dintre deciziile politice și posibilitatea aplicării lor. Orientările executivului se confruntă cu resursele financiare, capacitatea administrativă, litigiile și cooperarea autorităților teritoriale.

De aceea, rezultatul unui scrutin nu este suficient, singur, pentru a explica evoluția politicilor de migrație. Trebuie observat ce măsuri sunt efectiv aplicate, cu ce costuri și cu ce consecințe pentru oameni și comunități.

Identitate națională și susținere publică

În Italia, dezbaterea alimentată de Roberto Vannacci și de Futuro Nazionale pune în centru raportul dintre identitate, imigrație și securitate.

Este un teren pe care limbajul politic poate aduna susținere, dar pe care rămâne necesară evaluarea fezabilității propunerilor.

Forța unui proiect se măsoară și prin capacitatea de a arăta cum vor fi organizate intrările legale, combătută exploatarea și satisfăcute nevoile teritoriilor.

Oscilațiile sondajelor descriu orientări de moment și nu echivalează cu rezultate electorale consolidate. Și recurgerea la viața privată a protagoniștilor riscă să sărăcească dezbaterea.

Originea soțului sau a soției nu demonstrează, singură, coerența ori incoerența unei poziții politice. Evaluarea ar trebui să se concentreze asupra declarațiilor, programelor și efectelor alegerilor propuse.

Oamenii în echilibrele geopolitice

Migrația are, de asemenea, o dimensiune internațională.

Acordurile cu țările de origine și de tranzit, cooperarea în privința returnărilor și presiunile de-a lungul frontierelor pot influența relațiile diplomatice.

În acest context, încredințarea către alte țări a unei părți din gestionarea fluxurilor ridică întrebări despre responsabilitatea deciziilor, controale și condițiile persoanelor implicate.

Eficacitatea unei măsuri trebuie evaluată împreună cu sustenabilitatea și garanțiile pe care le oferă. Și pe plan economic trebuie evitate automatismele.

Imigrația poate contribui la acoperirea deficitului de lucrători, dar nu înlocuiește politicile pentru familii, formarea profesională, salariile adecvate și o participare mai mare la muncă. Este o componentă a unei strategii mai ample.

Pentru Italia și România, provocarea constă în legarea acestor dimensiuni.

Protejarea frontierelor, combaterea rețelelor criminale și asigurarea unor căi legale fiabile cer instituții capabile să planifice și să verifice rezultatele.

România cunoaște, prin propria diasporă, semnificația plecării, a muncii în străinătate și a distanței față de familie.

Această experiență o poate ajuta să-i înțeleagă pe cei care ajung astăzi pe teritoriul său.

Transformarea ei într-o politică concretă înseamnă recunoașterea faptului că în spatele fiecărei nevoi productive sunt oameni și că de calitatea integrării va depinde calitatea societății viitoare.

Prof. dr. Narcis Zarnescu

ACTUALITATE / CULTURĂ / FINANȚE

Antonio Patanè, afaceri și relații internaționale între Italia și România

Fondator al FSP Global şi membru în consiliul Confindustria România, îmbină activitatea în serviciile pentru întreprinderi cu implicarea în reprezentarea economică internațională.

În relația dintre Italia și România, alături de activitățile industriale și comerciale, își găsesc locul serviciile, competențele lingvistice și capacitatea de a pune în legătură piețe diferite.

În acest domeniu se înscrie parcursul lui Antonio Patanè, antreprenor italian activ la Cluj-Napoca, fondator al FSP Global şi membru în consiliul Confindustria România, cu responsabilităţi în relaţiile internaţionale.

Această ultimă funcție este confirmată de componența conducerii publicată de asociație.

Profilul său antreprenorial este legat de Business Process Outsourcing, adică încredinţarea anumitor activităţi ale unei companii unei întreprinderi specializate.

FSP Global activează în servicii de call center, telemarketing şi asistenţă pentru clienţi în mai multe limbi şi prin mai multe canale.

Societatea indică un sediu la Cluj-Napoca și prezintă o ofertă destinată companiilor care trebuie să gestioneze relația cu clienți din medii lingvistice și piețe diferite.

Această activitate permite observarea unei componente precise a internaționalizării: gestionarea zilnică a relațiilor.

Pentru o companie, accesul pe o piață externă înseamnă și să răspundă cererilor clienților, să le înțeleagă nevoile și să asigure continuitatea asistenței.

Competențele lingvistice și organizarea muncii devin, din această perspectivă, parte integrantă a serviciului oferit.

Experienței din companie, Patanè îi adaugă implicarea asociativă.

În profilul profesional își situează intrarea în consiliul Confindustria România în februarie 2023.

Numele său figurează și în echipa de conducere pentru perioada 2026–2029, condusă de Andrea Allocco.

Responsabilitatea relațiilor internaționale se înscrie într-o organizație ale cărei activități includ promovarea investițiilor, facilitarea relațiilor comerciale și crearea unor ocazii de întâlnire între operatorii economici.

În acest cadru, activitatea de reprezentare poate contribui la apropierea companiilor de interlocutorii instituționali.

Parcursul asociativ prezentat de Patanè cuprinde și președinția Cluj International Committee, deținută între 2019 și 2022.

Din martie 2026, potrivit profilului său profesional, este și membru în consiliul Confindustria Est Europa.

O activitate care extinde orizontul implicării sale asociative dincolo de relația bilaterală Italia–România.

Ansamblul acestor experiențe conturează un parcurs aflat la intersecția dintre conducerea întreprinderii și relațiile economice internaționale.

Sectorul serviciilor este terenul activității practice; organizațiile patronale sunt cel al dezbaterii și al reprezentării.

Pentru cei care urmăresc raporturile dintre Italia și România, parcursul profesional al lui Patanè oferă astfel un exemplu concret: cooperarea economică trece și prin competențe, organizare și prezență continuă în teritoriu.

Provocarea pentru companii și asociațiile care le reprezintă rămâne transformarea relațiilor în colaborări durabile, capabile să producă oportunități și rezultate verificabile.

Don Corrado Puliatti

ACTUALITATE / ȘTIRI / CULTURĂ / POLITICĂ

Micaela Parlagreco, de la Gubbio spre Europa: proiectul unei punți între Italia și România pentru muncă, dezvoltare și noi oportunități

O viziune care privește dincolo de granițele locale, cu ambiția de a pune Gubbio în legătură cu România și cu alte realități europene, încurajând colaborările economice, culturale și profesionale.

Există administratori care își exercită rolul privind nevoile zilnice ale teritoriului și alții care încearcă să-și imagineze și ce ar putea deveni acesta în anii următori. Din a doua perspectivă se conturează parcursul Micaelei Parlagreco, membră a executivului municipal din Gubbio, implicată într-o activitate administrativă orientată spre dezvoltare economică, valorificarea întreprinderilor și crearea de noi oportunități pentru comunitate.

Numele său este legat de Gubbio, un oraș deosebit al Umbriei, cunoscut pentru patrimoniul istoric, artistic și cultural, dar și pentru un țesut productiv format din companii, meșteșugari, comercianți și inițiative antreprenoriale care reprezintă o resursă fundamentală pentru viitorul teritoriului.

Parlagreco ocupă o funcție administrativă care privește unele dintre domeniile cele mai importante pentru creșterea economică și socială a orașului.

Activitatea sa vizează dezvoltarea economică, simplificarea și accesul la serviciile municipale, formarea profesională, piața muncii, filierele agricole și agroalimentare, meșteșugurile artistice și tradiționale, comerțul, egalitatea de șanse și schimburile socioculturale.

Un ansamblu de responsabilități care arată cât de important este să pui în legătură instituțiile, întreprinderile, lucrătorii și noile generații.

Dezvoltarea economică începe de la oameni și întreprinderi

Printre inițiativele care i-au caracterizat parcursul administrativ se numără atenția acordată mediului productiv local.

În decembrie 2024, Primăria Gubbio a participat la PMI Day, inițiativă promovată de Piccola Industria Confindustria, implicând aproximativ cincizeci de elevi de gimnaziu în vizite la întreprinderi locale, printre care T-Style-It și Alta Manifattura Saldi.

Scopul era apropierea tinerilor de lumea întreprinderilor, permițându-le să cunoască direct activitățile productive și competențele cerute pe piața muncii.

O experiență care a evidențiat un principiu fundamental: viitorul profesional al tinerilor se construiește și prin dialogul dintre școală și întreprindere.

În februarie 2025, o altă inițiativă importantă a vizat sectorul textil.

Parlagreco a prezentat un proiect destinat creării unui pol de producție textilă la Gubbio, cu implicarea mediului antreprenorial și educațional.

Intenția era valorificarea excelenței productive locale, apropierea tinerilor de meseriile specializate și sprijinirea formării unor noi categorii profesionale.

Un parcurs care urmărește transformarea competențelor existente în teritoriu în ocazii concrete de angajare.

Comerțul și valorificarea teritoriului

Un alt capitol important privește revitalizarea comerțului.

În februarie 2026, administrația municipală a inițiat, prin departamentul pentru dezvoltare economică, un grup de lucru instituțional cu Confcommercio pentru elaborarea unei strategii de relansare a activităților comerciale, cu atenție deosebită pentru centrul istoric.

Proiectul prevede inventarierea activităților economice și a categoriilor de produse, pentru identificarea dificultăților și dezvoltarea unor intervenții țintite.

Este o activitate care implică comercianți, meșteșugari, producători, proprietari imobiliari și cetățeni.

Și aici se conturează o viziune care privește economia nu doar ca pe un ansamblu de cifre, ci ca pe un sistem uman și social care are nevoie de atenție, ascultare și planificare.

Din România la Gubbio, construirea unei punți europene

Există însă un alt orizont care ar putea deschide perspective interesante pentru Gubbio: cel internațional.

Aici se înscrie perspectiva unui dialog între Micaela Parlagreco și România, o țară europeană care a dezvoltat în ultimii ani relații economice, antreprenoriale și culturale importante cu Italia.

Ideea este construirea unei punți între România și Gubbio, favorizând întâlnirea dintre două realități care, deși au istorii și tradiții diferite, pot găsi puncte importante de convergență.

Nu este vorba doar despre promovarea schimburilor instituționale sau a întâlnirilor de reprezentare.

Ambiția este mai largă: crearea unor ocazii pentru ca întreprinderile românești să cunoască excelența din Gubbio și, în același timp, companiile locale să poată privi România ca pe un nou interlocutor european.

Un parcurs care ar putea interesa mai multe sectoare:

Meșteșuguri artistice și tradiționale.

Textile și producție industrială.

Agricultură și industrie agroalimentară.

Comerț și distribuție.

Formare profesională.

Turism și promovare culturală.

Colaborări antreprenoriale și investiții.

România ar putea reprezenta un interlocutor strategic pentru dezvoltarea unor noi relații economice, iar Gubbio ar putea oferi competențe, tradiții productive și calitate în producție.

Firește, aceste perspective necesită proiecte bine conturate, interlocutori instituționali, acorduri și inițiative concrete.

Locuri de muncă, păstrarea tinerilor și un viitor pentru Gubbio

Unul dintre aspectele cele mai importante ale acestei viziuni privește ocuparea forței de muncă.

Deschiderea orașului Gubbio către Europa înseamnă și căutarea unor noi posibilități pentru locuitori, mai ales pentru generațiile tinere.

Prea des, orașele italiene mici și mijlocii trebuie să se confrunte cu plecarea tinerilor spre alte orașe sau țări, în căutarea unor oportunități profesionale pe care nu le găsesc întotdeauna acolo unde au crescut.

Crearea unor noi relații internaționale ar putea contribui la inversarea acestei tendințe.

Scopul este atragerea investițiilor, dezvoltarea colaborărilor, consolidarea întreprinderilor locale și crearea condițiilor pentru noi locuri de muncă.

Din această perspectivă, relația dintre România și Gubbio ar fi un instrument pentru beneficii concrete în teritoriu, dincolo de dimensiunea internațională a inițiativei.

O Europă care începe de la comunitățile locale

Europa nu trebuie percepută doar ca o instituție îndepărtată, alcătuită din regulamente și decizii politice.

Europa poate deveni o rețea de relații între oameni, întreprinderi, administrații și comunități.

Aceasta este perspectiva care ar putea însoți un proiect de colaborare între Gubbio și România: punerea în legătură a experiențelor, competențelor și oportunităților, dincolo de granițele geografice.

Prin responsabilitățile primite și inițiativele lansate în dezvoltarea economică, Micaela Parlagreco activează într-un domeniu în care dialogul internațional ar putea reprezenta un instrument suplimentar de creștere.

Provocarea va fi transformarea acestei viziuni în proiecte comune, care să implice instituțiile, asociațiile profesionale, antreprenorii și cetățenii.

Un oraș nu trebuie să renunțe la identitatea sa pentru a se deschide lumii. Dimpotrivă, poate valorifica ceea ce îl face unic și poate prezenta Europei această bogăție.

Gubbio și România: două realități, două culturi, un posibil proiect comun.

O punte care, dacă este construită serios și concret, ar putea contribui la crearea unor noi oportunități economice, la ocuparea forței de muncă și la perspective de dezvoltare pentru Gubbio dincolo de granițele naționale.

Pentru că viitorul teritoriilor se construiește și prin capacitatea de a privi departe.

Don Corrado Puliatti

MUZICĂ

Rockul, muzica zeilor: de la origini până astăzi

O călătorie prin muzica ce a schimbat lumea, a dat glas generațiilor și a transformat emoțiile în energie.

Există o muzică fără granițe, care traversează timpul și nu cedează în fața modelor. O muzică născută din nevoia de libertate, din dorința de a sparge tiparele, de a povesti viața fără măști. Este rockul. Pentru mulți, înseamnă mai mult decât un gen muzical: este o filozofie, un fel de a fi, o religie laică. Este, așa cum le place pasionaților să-l numească, muzica zeilor.

Rockul nu este doar un ansamblu de chitare electrice, tobe puternice și voci aspre. Este un limbaj universal care a dat glas revoltei, iubirii, furiei, speranței și contradicțiilor omului. Este strigătul celui care refuză conformismul, refugiul celui care caută emoții autentice, pulsul celui care simte muzica în vene.

Originile, când a început totul

Istoria rockului își are rădăcinile în Statele Unite ale anilor cincizeci, la întâlnirea dintre blues, rhythm and blues, gospel și country. A fost o revoluție culturală înainte de a fi una muzicală.

Artiști precum Elvis Presley, Chuck Berry și Little Richard au schimbat felul de a înțelege muzica. Chitarele au început să vorbească o limbă nouă, ritmurile au devenit mai intense, iar tinerii au găsit, în sfârșit, o coloană sonoră care să le exprime dorința de independență.

Rockul a devenit repede simbolul unei generații care voia să se deosebească de lumea adulților.

Anii șaizeci, revoluția muzicală

Anii șaizeci au fost o perioadă extraordinară. Rockul a cucerit lumea și s-a transformat într-o artă tot mai complexă.

The Beatles au revoluționat compoziția muzicală, în timp ce The Rolling Stones au adus pe scenă un sunet mai aspru și provocator.

Apoi au venit Jimi Hendrix, The Doors și Janis Joplin. Chitara electrică a devenit un instrument capabil să exploreze teritorii necunoscute. Cântecele au început să vorbească despre pace, război, libertate, iubire și contestare socială.

Rockul nu mai voia doar să-i facă pe oameni să danseze: voia să-i facă să gândească.

Anii șaptezeci, rockul devine legendă

Dacă anii șaizeci au fost ai revoluției, anii șaptezeci au fost ai consacrării.

Au apărut și s-au afirmat unele dintre cele mai mari trupe din istorie: Led Zeppelin, Deep Purple, Pink Floyd și Queen.

Rockul a devenit monumental. Compozițiile s-au elaborat, concertele au căpătat dimensiuni spectaculoase, iar albumele au devenit adevărate povești muzicale.

Rockul progresiv a deschis noi frontiere sonore, iar hard rockul și heavy metalul au dus forța chitarelor la niveluri nemaiauzite.

Erau anii marilor solouri, ai vocilor de neuitat și ai cântecelor destinate nemuririi.

Anii optzeci și nouăzeci, noi identități și revolte

În anii optzeci, rockul s-a reinventat încă o dată. Au venit glam metalul, rockul de stadion, new wave și noi combinații sonore.

Trupe precum U2, Guns N' Roses și Bon Jovi au cucerit milioane de ascultători.

Apoi, în anii nouăzeci, grunge-ul a adus o nouă sensibilitate muzicală. Nirvana, Pearl Jam și Soundgarden au dat glas unei generații neliniștite, deziluzionate, în căutarea unor noi răspunsuri.

Rockul a redevenit simplu, direct, uneori dureros. Mai puțină perfecțiune, mai mult adevăr.

Rockul în noul mileniu

Odată cu anii 2000, muzica a trecut prin transformări profunde. Internetul, platformele digitale și noile sisteme de distribuție au schimbat modul de a asculta, produce și împărtăși cântecele.

Au apărut trupe noi, limbaje noi și combinații între rock, muzică electronică, pop și muzică alternativă.

Lumea s-a schimbat, dar rockul nu a dispărut. Continuă să trăiască în festivaluri, concerte, săli de repetiții, studiouri și, mai ales, în oamenii care încă aleg să ia o chitară și să spună ceva autentic.

Poate nu mai domină clasamentele ca odinioară, dar păstrează o forță pe care nicio tehnologie nu o poate înlocui: experiența umană trăită prin muzică.

Rockul astăzi, o muzică fără vârstă

Trăim într-o epocă în care muzica este adesea consumată rapid. Cântecele apar, devin virale și uneori dispar în câteva săptămâni.

Rockul, în schimb, a avut întotdeauna nevoie de timp. Trebuie ascultat, trăit, cântat. Are nevoie de contactul dintre muzicieni și public, de energia scenei, de toba care vibrează în piept și de chitara care transformă o emoție în ceva universal.

Rockul nu este nostalgie. Nu aparține doar celor care au trăit anii șaptezeci, optzeci sau nouăzeci. Le aparține și tinerilor care descoperă astăzi un disc vechi de vinil, ascultă un solo de Hendrix ori se emoționează la un cântec Pink Floyd.

Marea muzică nu are termen de expirare.

Muzica zeilor nu va muri niciodată

Poate acesta este secretul rockului: nu promite perfecțiune, ci libertate. Nu oferă răspunsuri facile, ci pune întrebări. Nu caută neapărat să placă tuturor, ci să ajungă la inima celui care îl ascultă.

Rockul a fost coloana sonoră a revoluțiilor culturale, a poveștilor de iubire, a luptelor sociale și a visurilor unor generații. A însoțit milioane de oameni în momentele cele mai frumoase și mai dificile ale vieții.

Și astăzi, într-o lume tot mai tehnologizată, rapidă și adesea impersonală, avem încă nevoie de chitara care strigă, de toba care marchează ritmul vieții și de cuvintele care dau glas gândurilor noastre.

Pentru că rockul nu este doar muzică.

Este sentiment. Este libertate. Este pasiune. Este viață.

Și cât timp va exista cineva dispus să cânte la chitară, să scrie un cântec și să urce pe scenă pentru a transmite o emoție adevărată, rockul va continua să trăiască.

Salvatore Lucchesi

POLITICĂ

Inteligența artificială, Meloni și Mattarella între dezvoltarea industrială și protecția drepturilor

Președinta Consiliului de Miniștri mizează pe industria prelucrătoare și pe întreprinderile mici. Șeful statului atrage atenția asupra riscurilor pentru informare și democrație. Două perspective care converg asupra nevoii de a guverna inovația, lăsând deschisă problema instrumentelor.

Inteligența artificială poate consolida Made in Italy și competitivitatea întreprinderilor, dar poate favoriza și concentrarea puterii și manipularea informației.

Din intervențiile Giorgiei Meloni și ale lui Sergio Mattarella reies două moduri de a aborda aceeași transformare: pornind de la oportunitățile pentru sistemul productiv sau de la garanțiile pentru oameni.

Prioritățile diferă, dar există un teren comun.

Meloni leagă dezvoltarea tehnologică de demnitatea muncii și de împărțirea beneficiilor.

Mattarella avertizează asupra abuzurilor, recunoscând în același timp valoarea instrumentelor capabile să îmbunătățească bunăstarea colectivă.

Amândoi atribuie politicii și instituțiilor sarcina de a orienta schimbarea.

Meloni, o cale italiană către inteligența artificială

Președinta Consiliului de Miniștri propune o „cale italiană către inteligența artificială”, întemeiată pe competențele industriale și pe calitatea producției naționale.

Obiectivul este ca inovația să nu rămână o oportunitate rezervată marilor companii, facilitând accesul întreprinderilor mici și mijlocii.

În această abordare, tehnologia trebuie să lucreze alături de oameni și să le valorifice profesionalismul.

Colaborarea universităților cu sistemul productiv devine centrală: transformarea cercetării în aplicații utile, investiții și noi inițiative antreprenoriale.

Referirea la demnitatea muncii extinde discuția dincolo de productivitate.

Răspândirea IA este legată de binele comun și de necesitatea împărțirii avantajelor inovației.

Politicii îi revine astfel un rol de orientare, care cuprinde condițiile de acces la tehnologii și consecințele folosirii lor.

Întreprinderile mici, testul decisiv

Dificultatea principală privește trecerea de la obiective la realizare.

Pentru o întreprindere mică, adoptarea inteligenței artificiale înseamnă costuri, identificarea competențelor adecvate și evaluarea fiabilității soluțiilor disponibile.

Achiziția unui instrument nu garantează, singură, îmbunătățirea activității.

Sunt necesare formare, asistență tehnică și capacitatea de a măsura rezultatele.

Trebuie verificat și cum se schimbă atribuțiile și ce efecte apar asupra calității ocupării.

O tehnologie care să lucreze împreună cu oamenii este un obiectiv de construit prin alegeri organizaționale și investiții.

Și distribuirea beneficiilor merită atenție.

Creșterea productivității nu se traduce automat în salarii mai bune, stabilitate mai mare sau reducerea volumului de muncă.

Pentru evaluarea strategiei propuse vor trebui urmărite și aceste aspecte, alături de dezvoltarea întreprinderilor.

Rămâne apoi tema autonomiei tehnologice.

Dezvoltarea unor aplicații italiene poate fi o oportunitate, dar trebuie clarificat cine controlează modelele, datele și infrastructurile pe care acestea se bazează.

Competitivitatea depinde și de capacitatea de a recunoaște și gestiona aceste dependențe.

Mattarella, tehnologie, libertate și democrație

Președintele Republicii abordează inteligența artificială în special prin raportul dintre progresul tehnologic și libertatea oamenilor.

Atenția sa se concentrează asupra riscului ca instrumente tot mai puternice să fie controlate de puțini actori, capabili să influențeze circulația informațiilor și alegerile colective.

Manipularea informației este o problemă centrală.

Conținuturile modificate și mesajele înșelătoare pot compromite posibilitatea formării unei opinii în cunoștință de cauză.

Trebuie însă făcută o distincție: dezinformarea precedă inteligența artificială și nu orice manipulare online îi poate fi atribuită.

O altă întrebare privește posibilitatea de a înțelege și controla funcționarea sistemelor.

Când o tehnologie influențează viața oamenilor, transparența, responsabilitatea operatorilor și disponibilitatea instrumentelor de protecție devin esențiale.

Mattarella nu propune un răspuns bazat pe teamă.

Aplicațiile capabile să îmbunătățească bunăstarea colectivă trebuie să poată fi dezvoltate, împiedicând însă utilizările care compromit demnitatea umană și valorile democratice.

Garanțiile devin astfel parte a condițiilor necesare unei inovații fiabile.

De la principii la protecția efectivă

Cele două perspective ridică întrebări practice.

Ce responsabilități are cel care dezvoltă un sistem și ce responsabilități are cel care îl folosește?

Cum pot fi diferențiate aplicațiile în funcție de riscuri?

Cum poate o persoană contesta o decizie automatizată care o privește?

Dezbaterea trebuie să se concentreze asupra eficacității răspunsurilor.

Obligațiile aplicate fără distincție pot fi puțin utile, în timp ce garanțiile pur formale lasă problemele nerezolvate.

Sunt necesare controale proporționale, responsabilități identificabile și proceduri clare pentru cetățeni, lucrători și întreprinderi.

Cadrul european și italian oferă deja repere normative pentru aceste provocări.

AI Act și legislația națională cer însă atenție la etapele diferite de aplicare și la punerea efectivă în practică a dispozițiilor.

Existența unei norme nu echivalează, singură, cu o protecție efectivă.

O convergență de pus la încercare

Intervențiile lui Meloni și Mattarella aparțin unor ocazii diferite și nu constituie o confruntare directă.

Alăturarea lor permite totuși recunoașterea unei convergențe: competitivitatea trebuie însoțită de protecția oamenilor, iar garanțiile trebuie să permită folosirea responsabilă a oportunităților tehnologice.

Rămân tensiuni de abordat.

Viteza adoptării poate intra în conflict cu timpul necesar verificării fiabilității sistemelor.

Creșterea productivității lasă deschisă problema distribuirii avantajelor.

Ambiția unei autonomii mai mari cere alegeri precise în privința competențelor și infrastructurilor.

Testul va fi, așadar, concret: resurse, formare, responsabilități și rezultate măsurabile.

Pe acest teren va trebui „calea italiană” către inteligența artificială să demonstreze că poate îmbina dezvoltarea industrială, calitatea muncii și protejarea democrației.

Prof. dr. Narcis Zarnescu

ARTĂ / CULTURĂ

Umbria și România, o punte între oameni, credință și tradiții în inima Europei

De la prezența comunității românești la legăturile cu Assisi, de la ceramica artistică la schimburile universitare: o relație construită în viața de zi cu zi.

Între Umbria și România există o legătură care traversează familii, lăcașuri de cult, universități și activități economice.

Pentru a o înțelege trebuie să pornim de la oameni: de la cei care și-au părăsit țara și au găsit în orașele Umbriei un loc unde să muncească, să-și crească copiii și să construiască o nouă apartenență, păstrând legătura cu pământul natal.

La 1 ianuarie 2025, în Umbria locuiau 21.713 cetățeni români: 14.887 în provincia Perugia și 6.826 în provincia Terni.

Reprezentau 24,2% din populația străină rezidentă, fiind cea mai numeroasă comunitate străină a regiunii.

O prezență care face ca relația dintre Umbria și România să fie parte a realității sociale locale.

În spatele cifrelor se află parcursuri individuale, relații și întâlniri.

Mai ales aici prinde contur apropierea celor două realități: în posibilitatea de a te simți parte a comunității în care trăiești fără să renunți la propria limbă și memorie.

Una dintre legăturile cele mai importante trece prin Assisi.

Orașul Sfântului Francisc este un reper spiritual care ajunge și în România, cum arată pelerinajul unei relicve a sfântului organizat în 2026, cu prilejul împlinirii a opt secole de la moartea sa.

Potrivit relatării publicate în octombrie, înaintea întoarcerii la Assisi relicva a fost primită în 52 de comunități romano-catolice și greco-catolice, implicând opt dieceze și eparhii și peste patruzeci de mii de credincioși.

Dimensiunea religioasă a relației cuprinde și dialogul dintre confesiunile creștine.

La veghea ecumenică celebrată la Assisi în ianuarie 2026 a participat, alături de reprezentanții celorlalte Biserici, părintele Petru Heisu, protopop al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei pentru Umbria și Marche.

O întâlnire care arată că tradițiile diferite pot găsi un spațiu comun în rugăciune și în cunoașterea reciprocă.

O altă afinitate apare în atelierele meșteșugărești.

Deruta, în Umbria, și Horezu, în România, oferă o apropiere sugestivă: două locuri în care ceramica a devenit expresia identității locale.

Tradiția din Deruta își are rădăcinile în Evul Mediu; meșteșugul ceramicii de Horezu a fost înscris în 2012 pe lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității.

În ciuda diferențelor de stil și de lucru, ambele experiențe arată valoarea unei cunoașteri care trece prin mâini și se transmite între generații.

Punerea acestor tradiții în dialog ar putea oferi ocazii pentru expoziții, întâlniri între meșteșugari și proiecte culturale.

Comparația nu presupune o înfrățire deja existentă: sugerează o posibilitate concretă de colaborare, întemeiată pe patrimonii recognoscibile.

Și bucătăria permite observarea unor asemănări.

Tradiția prelucrării cărnii de porc din Umbria și mai multe preparate românești împărtășesc importanța acordată acestui meșteșug și valorificării produselor rurale.

Alături de specialitățile din Norcia, bucătăria românească propune preparate precum tochitura, adesea însoțită de mămăligă, și numeroase varietăți de brânzeturi.

Rețete diferite exprimă aceeași atenție pentru transformarea resurselor câmpului în alimente legate de viața de familie și de obiceiurile locale.

Pe plan economic, dialogul a cunoscut deja momente instituționale.

La 9 noiembrie 2013, Perugia a găzduit primul Forum Economic România–Italia Umbria, cu participarea reprezentanților instituțiilor,

organizațiilor antreprenoriale și asociațiilor românești.

În centrul întâlnirii s-au aflat cooperarea și oportunitățile de colaborare între întreprinderi.

Acel precedent documentează un interes reciproc de la care poate porni aprofundarea evoluției relațiilor economice.

Formarea reprezintă un alt punct de întâlnire.

România figurează printre țările implicate în ediția 2025–2026 a burselor Universității pentru Străini din Perugia, destinate studenților internaționali prin instituțiile partenere.

Limba italiană devine astfel un instrument de studiu și relaționare, care apropie experiențe și perspective diferite.

Pentru o publicație italo-română precum Traiano Press, această relație oferă un teren precis de relatare: poveștile familiilor, contribuția asociațiilor, întâlnirile religioase, parcursurile studenților și munca meșteșugarilor.

Urmărirea acestor experiențe înseamnă să dai un chip unei relații europene adesea ascunse în statistici.

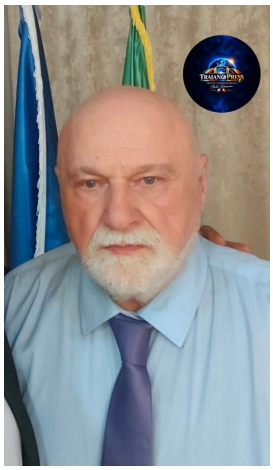
Între Umbria și România, puntea cea mai solidă este construită în fiecare zi de oamenii care trăiesc în ambele culturi.

Don Corrado Puliatti

EDITORIAL

Traiano Press se naște ca o punte și ca o tribună

O punte între culturi, generații, discipline și sensibilități; o tribună care oferă voce, demnitate și vizibilitate tuturor celor care cred în forța pașnică a inteligenței, frumuseții și adevărului.

Nu este doar o revistă, nu este doar o platformă: este un spațiu civic, un laborator de idei, un loc de întâlnire pentru spirite libere și conștiințe responsabile.

Viziunea noastră

Noi, fondatorii și artizanii acestui proiect, animați de entuziasm și responsabilitate, concepem TRAIANO PRESS ca pe o comunitate deschisă, plurală și riguroasă.

Credem că Europa și lumea au nevoie de o nouă gramatică a dialogului, capabilă să unească ceea ce a fost separat, să lumineze ceea ce a fost întunecat și să repare ceea ce a fost sfâșiat.

Cine suntem și cine vrem să fim

TRAIANO PRESS îi primește și îi invită pe:

– Jurnaliștii care caută adevărul fără compromisuri.

– Scriitorii care transformă experiența în cuvânt viu.

– Filozofii care cercetează sensul prezentului.

– Politicienii înțelepți care înțeleg responsabilitatea puterii.

– Preoții și teologii care ocrotesc dimensiunea spirituală a omului.

– Psihologii și sociologii care descifrează dinamica profundă a societății.

– Specialiștii în IA care interpretează viitorul tehnologic cu etică și luciditate.

– Cetățenii care gândesc, nu renunță la întrebări și caută soluții.

TRAIANO PRESS este casa, tribuna și laboratorul lor.

Misiunea noastră

Misiunea este clară și irevocabilă:

– Să apărăm pacea ca valoare nenegociabilă.

– Să promovăm armonia ca formă superioară de convietuire.

– Să cultivăm cultura ca bun comun.

– Să protejăm frumosul ca hrană a sufletului.

– Să căutăm adevărul ca datorie morală.

– Să susținem dreptatea ca fundament al libertății.

TRAIANO PRESS este un interpret activ al lumii contemporane, nu un observator pasiv.

Etica noastră editorială

Linia editorială se sprijină pe trei piloni:

– Rigoare: fiecare text trebuie să fie verificabil, argumentat și responsabil.

– Sobrietate: respingem senzaționalismul, superficialitatea și retorica goală.

– Pluralitate disciplinară: primim perspective diferite, cu condiția onestității intelectuale.

Un loc pentru întrebări și pentru soluții

Trăim într-o epocă în care întrebările sunt adesea înăbușite, iar soluțiile reduse la sloganuri.

TRAIANO PRESS dorește să redea profunzime întrebărilor și demnitate soluțiilor.

Aici discutăm, analizăm, interpretăm și construim.

Promisiunea noastră

Le promitem cititorilor, colaboratorilor și cetățenilor europeni:

– să fim un far în nopțile informației;

– să fim o voce limpede în zgomotul mediatic;

– să fim o punte stabilă între Italia, România, Europa și lume;

– să fim o tribună liberă pentru cei care nu se tem să gândească.

Epilog, începutul unui drum

TRAIANO PRESS este un drum care începe acum, nu un proiect încheiat.

Îi invităm să ni se alăture pe toți cei care cred în forța culturii, a responsabilității și a frumuseții.

Pentru că o punte trăiește doar dacă cineva o traversează, iar o tribună există doar dacă cineva are curajul să urce pe ea.

Prof. dr. Narcis Zarnescu, coordonator editorial

ACTUALITATE

Alerte cu bombă pe zborurile europene: niciun dispozitiv exploziv, dar o zi de așteptări și controale

Cel puțin șapte zboruri vizate la 3 noiembrie în Italia, Polonia, Spania și Bulgaria. La Fiumicino, două avioane verificate și avioane de vânătoare mobilizate. Controalele au exclus prezența explozibililor; rămâne de stabilit cine a trimis amenințările și dacă episoadele sunt legate.

Pentru unii pasageri, sosirea nu a însemnat sfârșitul călătoriei. Au început controalele, așteptările și transferurile cu autobuzul. La Varșovia-Modlin, aeroportul a fost închis temporar. Pe cerul Italiei, două Eurofighter au decolat pentru a escorta la aterizare un zbor venit din Dublin.

Marți, 3 noiembrie, cel puțin șapte zboruri către aeroporturi europene au fost vizate de amenințări cu bombă. Nu au fost găsiți explozibili. Sesizările au cerut totuși intervenții de securitate în Italia, Polonia, Spania și Bulgaria. Un alt episod vizase în ziua precedentă un zbor Londra–Sofia, deviat la Budapesta.

Două zboruri Ryanair verificate la Fiumicino

În Italia, alerta a vizat două avioane Ryanair venite din Lisabona și Dublin. Potrivit ANSA, un e-mail anonim trimis către Aeroporti di Roma anunța prezența unor dispozitive explozive la bord. Au fost declanșate procedurile de securitate, cu intervenția pirotehniștilor și verificarea aeronavelor, bagajelor și pasagerilor. Controalele s-au încheiat fără descoperirea vreunui dispozitiv.

Pentru zborul din Dublin a intervenit și aviația militară: două Eurofighter din 4° Stormo, decolate de la baza Grosseto, au interceptat și escortat avionul până la aterizarea în siguranță la Fiumicino. Acesta este zborul identificat în comunicarea aviației militare citată de ANSA.

De la Varșovia la Murcia, verificările din celelalte aeroporturi

În Polonia, un zbor LOT plecat de la Londra Heathrow spre Varșovia-Chopin a fost deviat către aeroportul apropiat Modlin. Acesta și-a suspendat temporar operațiunile, reluându-le după controale. Un al doilea avion, SAS, venit din Copenhaga, a aterizat normal la Chopin și a fost inspectat.

La Murcia, în sud-estul Spaniei, alerta a vizat un Ryanair venit din Manchester. Și aici au fost activate protocoalele de securitate, apoi ridicate după verificările autorităților. În ambele țări nu au fost găsiți explozibili.

În Bulgaria, autoritățile au controlat două zboruri sosite la Sofia din Bergamo și Dublin. Associated Press, citând informațiile autorităților bulgare, precizează că ambele au ajuns la destinația prevăzută: nu au fost deviate din cauza amenințărilor.

Orele pasagerilor

Reportajul televiziunii publice române TVR redă o parte din experiența celor aflați la bord. Un pasager al zborului SAS, Peter Smith, relatează o așteptare de aproximativ două ore pe pistă, urmată de transferul cu autobuzul și de o nouă așteptare în terminal.

Pentru călătorii LOT, directorul aeroportului Varșovia-Modlin descrie debarcarea cu bagajele și transportul ulterior cu autocarul spre Varșovia. Sunt consecințe concrete ale unor sesizări neîntemeiate: călătoria se schimbă, programul este dat peste cap și trebuie așteptată încheierea fiecărei verificări.

Originea amenințărilor rămâne de clarificat

Numărul episoadelor din aceeași zi ridică întrebări, dar nu permite singur stabilirea unei coordonări comune. Pentru cazurile italiene, ANSA relatează că poliția de frontieră și poliția poștală investighează și că, potrivit surselor anchetei, nu apăruseră legături cu celelalte alerte europene.

Experții consultați de Associated Press avansează explicații diferite: imitație, mai multe amenințări trimise de aceeași persoană ori activități de destabilizare. Sunt ipoteze, nu concluzii ale anchetei. Prezentarea acestor episoade drept o operațiune coordonată ar atribui informațiilor disponibile o certitudine pe care încă nu o au.

Faptul că nu au fost găsite dispozitive explozive este vestea cea mai importantă pentru cei care călătoreau. Nu face însă lipsit de importanţă ce s-a întâmplat. O ameninţare falsă mobilizează personal, întrerupe activităţi şi impune controale unor oameni care trebuie să se poată baza pe siguranţa călătoriei.

Anchetatorilor le revine reconstruirea originii. Celor care informează le revine relatarea intervenţiilor şi consecinţelor fără transformarea îndoielilor în responsabilităţi deja atribuite.

Maurizio Inturri

ARTĂ / LITERATURĂ

Cluj-Napoca, cinci zile dedicate literaturii

Câștigătorii celei de-a XIV-a ediții a Concursului Național de Literatură „Ioan Slavici”

Între 29 octombrie și 2 noiembrie 2026, Cluj-Napoca a găzduit cea de-a XIV-a ediție a Concursului Național de Literatură „Ioan Slavici”, manifestare organizată sub egida revistei culturale Tribuna. Scriitori, poeți, filozofi și personalități culturale din România și din străinătate s-au reunit pentru cinci zile de conferințe, recitaluri poetice și întâlniri literare, într-un program care a îmbinat reflecția intelectuală cu plăcerea revederii colegilor și prietenilor.

Numele marelui prozator Ioan Slavici, fondator al cotidianului Tribuna, conferă concursului o legătură simbolică cu istoria jurnalismului și a literaturii române. Ajunsă la cea de-a paisprezecea ediție, competiția continuă să le ofere autorilor de proză scurtă și romane ocazia de a-și aduce operele în atenția lumii literare.

Programul a cuprins conferințe susținute de personalități culturale și universitare, cu teme diverse: de la filozofia clasică la istoria literaturii și până la provocările pe care inteligența artificială le adresează creativității.

Vineri, 30 octombrie, scriitoarea Lorena Anastasiu, cunoscută și pentru activitatea de business coach, a susținut conferința „Cine visează când mașina scrie? Creativitate, conștiință și criza autorului în era inteligenței artificiale”. Tema a abordat una dintre cele mai actuale probleme ale literaturii: rolul autorului și al creativității umane într-o epocă în care tehnologia poate genera texte, imagini și alte forme de expresie artistică.

În aceeași zi, prof. univ. dr. Vasile Zecheru, specialist în management și autor al unor lucrări de filozofie și spiritualitate, a prezentat conferința „Știința la frontiera cosmosului psihomental”, propunând o reflecție asupra raportului dintre cunoașterea științifică și explorarea conștiinței.

Sâmbătă, 31 octombrie, poetul, traducătorul și editorul Balázs F. Attila a abordat tema „Spațiile în transformare ale poeziei est-europene”, aducând în atenție schimbările și evoluțiile literaturii din această parte a continentului.

Filozoful prof. univ. dr. Andrei Marga, fost rector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și fost ministru al Educației și al Afacerilor Externe, a susținut conferința „Relansarea actuală a lui Kant și Hegel”, dedicată actualității gândirii celor doi mari filozofi germani.

O temă care a invitat la reexaminarea unui capitol controversat din istoria literaturii române a fost propusă de dr. Ion Cristofor, poet, critic literar și traducător. Conferința sa, „A fost Aron Cotruș legionar?”, a readus în atenție figura poetului și importanța cercetării documentare și istorice în interpretarea biografiei unui scriitor.

Duminică, 1 noiembrie, filozoful dr. Mircea Arman, directorul revistei Tribuna și autor de lucrări de metafizică, a susținut conferința „Filozofia, o doamnă geloasă”.

Varietatea temelor le-a oferit participanților ocazia de a întâlni perspective diferite asupra literaturii, filozofiei și problemelor lumii contemporane.

Poezia internațională, protagonista recitalurilor

Un loc important în program l-au ocupat recitalurile poetice din serile de 31 octombrie și 1 noiembrie, când participanții au putut asculta versurile rostite chiar de autori.

Dintre invitații din străinătate au recitat, în ordine alfabetică, Viviane Ciampi din Italia, Iskra Peneva din Serbia și Corrado Puliatti din Italia.

Poezia română a fost reprezentată de Violeta Anciu, Mirela Cocheci, Nicoleta Crăete, Ion Cristofor, Mihaela Dragne, Romulus Moldovan, Camelia Morda Baciu, Vasile Nedelciu, Medana Oprea, Corneliu Rodeanu și Andreea Ungureanu, enumerați tot în ordine alfabetică.

Fiecare poet a adus propriile versuri, propria experiență de viață și felul său de a interpreta și povesti lumea. Au fost ascultate poezii în limbi diferite, iar alternanța vocilor le-a conferit recitalurilor un ritm și o atmosferă aparte.

A fost și un prilej de apropiere între autori care, deși provin din medii culturale diferite,

împărtășesc aceeași pasiune pentru scris. Pentru un poet, întâlnirea altor creatori înseamnă și posibilitatea descoperirii unei sensibilități diferite, a altui mod de a construi o imagine poetică sau de a da glas experiențelor umane.

Dincolo de recitaluri, întâlnirea le-a oferit participanților ocazia de a discuta despre cărți, traduceri și proiecte editoriale, într-un context în care prieteniile literare se pot naște sau consolida.

Au fost anunțați câștigătorii ediției a XIV-a

Duminică, 1 noiembrie, a avut loc momentul central al manifestării: anunțarea câștigătorilor celei de-a XIV-a ediții.

La secțiunea proză scurtă, premiile au fost acordate astfel:

Premiul I: Ionuț Caras și Cristian Englert

Premiul al II-lea: Petre Barbu

Premiul al III-lea: Rodica Bretin și Roxana Licu

La secțiunea roman, au fost premiați:

Premiul I: Gabriel Andronache și Dan-Marius Cosma

Premiul al II-lea: Martina Popescu

Premiul al III-lea: Eduard-Gabriel Tănase și Marius-Albert Neguț

Cele zece nume din lista câștigătorilor reprezintă rezultatul unei competiții literare care le oferă autorilor posibilitatea de a-și confrunta operele cu criteriile și așteptările unui concurs național.

În spatele fiecărui manuscris se ascunde un proces creativ pe care cititorul îl cunoaște rar: pagini scrise și rescrise, personaje care își caută locul într-o poveste, întâmplări reale transformate în ficțiune și numeroase revizuiri ale textului.

Premiul vine la capătul acestui parcurs, dar drumul unei cărți continuă prin întâlnirea cu publicul.

Pentru autorii premiați la Cluj-Napoca, recunoașterea poate fi un nou stimul pentru activitatea literară și, totodată, un prilej pentru cititori de a descoperi nume și opere noi.

O manifestare de asemenea amploare este alcătuită și din întâlniri care nu apar în programul oficial. Între o conferință și un recital există timp pentru a discuta despre ultimele apariții editoriale, pentru schimburi de cărți și revederea prietenilor pe care distanța îi ține departe luni sau chiar ani.

Pentru scriitorii veniți din alte orașe sau din străinătate, aceste reuniuni sunt adesea rare ocazii de a-i cunoaște personal pe cei ale căror opere le citesc sau cu care întrețin de mult relații epistolare.

La Cluj-Napoca, întâlnirea literaturii române cu vocile poetice din Italia și Serbia a oferit ocazia unor noi legături între autori și a pregătirii unor colaborări viitoare.

Cinci zile de cultură, prietenie și împărtășire

Concursul Național de Literatură „Ioan Slavici” și-a încheiat astfel ediția a XIV-a.

După cinci zile de conferințe, recitaluri și conversații, a venit și timpul despărțirii. Fiecare s-a întors la locurile sale, la cărțile începute și la proiectele puse pentru o vreme deoparte.

Au rămas volumele schimbate între prieteni, dedicațiile de pe prima pagină și amintirea vocilor care au dat viață poeziei.

Iar dintre toate cuvintele rostite la Cluj-Napoca, poate că unele dintre cele mai simple au fost cele de rămas-bun:

„La revedere, cu speranța de a ne reîntâlni!”

Mirela Cocheci

FINANȚE

Pensii, viitorul nu se finanțează prin tăieri

Un fond public național care să completeze contribuțiile și să investească în generațiile viitoare.

Viitorul pensiilor nu poate fi lăsat doar în seama tăierilor și a indexărilor reduse.

Este nevoie de o strategie care să protejeze puterea de cumpărare a pensionarilor și să le garanteze siguranță celor care muncesc astăzi.

Sistemul italian funcționează preponderent prin repartiție: contribuțiile celor ocupați finanțează pensiile celor deja retrași din activitate.

Sustenabilitatea sa depinde, așadar, de ocupare, salarii și productivitate, alături de echilibrul demografic.

Intervenția doar asupra cheltuielilor înseamnă abordarea unei singure părți a problemei.

În următorii douăzeci de ani, inteligența artificială și automatizarea ar putea transforma acest echilibru.

O producție mai mare de bogăție nu se va traduce neapărat într-o creștere a locurilor de muncă și a contribuțiilor plătite.

Politica trebuie să se pregătească și pentru această eventualitate.

O cale de analizat este crearea unui fond public național de investiții, destinat să contribuie la finanțarea viitoare a pensiilor.

Nu ar înlocui sistemul actual, ci l-ar completa printr-un patrimoniu capabil să genereze randamente pe termen lung.

Tehnologiile avansate, energia, cercetarea și infrastructura ar putea fi câteva domenii de investiție.

Ar fi însă necesare administrare profesionistă, diversificare, controale independente și reguli transparente pentru folosirea profiturilor, evitând ingerințele politice și finanțările clientelare.

Problema resurselor inițiale rămâne decisivă.

Eventuala recurgere la datorie ar cere multă prudență: nicio investiție nu garantează randamente mai mari decât dobânzile de plătit.

Fondul ar fi, așadar, un instrument de evaluat riguros, nu o soluție miraculoasă.

Alături de investiții rămân indispensabile combaterea evaziunii, o mai mare echitate fiscală și politici care să consolideze munca și salariile.

Sistemul de pensii este un pact între generații.

Apărarea lui înseamnă protejarea celor care au muncit deja și construirea condițiilor pentru cei care se vor pensiona mâine.

Pentru că viitorul nu se finanțează doar economisind: se construiește și prin crearea de bogăție nouă.

Paolo Angelini

ARTĂ / LITERATURĂ

Viviane Ciampi, poezia ca punte între două culturi: arta unei voci care traversează limbi, granițe și emoții

Din Franța în Italia, un parcurs literar construit prin sensibilitate, căutare poetică și dialog între culturi. Viviane Ciampi este o voce a poeziei contemporane care a făcut din cuvânt un instrument de întâlnire și cunoaștere.

Există poeți care scriu pentru a povesti lumea și alții care, prin cuvinte, ne descoperă dimensiuni mai profunde ale existenței. Viviane Ciampi aparține categoriei autoarelor care au făcut din poezie o formă de cercetare, o călătorie interioară și, mai ales, o punte între sensibilități și culturi diferite.

Născută la Lyon în 1946, dintr-un tată toscan originar din Pisa și o mamă franceză, Viviane Ciampi poartă în istoria sa personală și literară întâlnirea a două lumi. O identitate culturală care a contribuit la sensibilitatea sa artistică și la relația cu limbile, tradițiile și literatura.

Din 1967 trăiește la Genova, oraș care reprezintă o parte importantă a parcursului său uman și cultural. Aici a dezvoltat o activitate poetică și literară semnificativă, scriind în italiană și franceză și menținând viu dialogul dintre cele două tradiții lingvistice.

Poezia sa se distinge printr-o scriitură atentă, sensibilă, capabilă să exploreze nuanțele memoriei, peisajului, identității și experienței umane. În versurile sale, cuvântul devine un spațiu în care emoțiile și gândurile se pot întâlni, depășind rolul de instrument expresiv.

De-a lungul carierei a publicat mai multe opere, printre care Domande minime risposte, La quercia e la memoria, Inciampi, Le ombre di Manosque, Scritto nelle saline și D'aria e di terra.

Printre lucrările sale se numără și Du bleu autour / Azzurro attorno, titlu care evocă simbolic dimensiunea bilingvă și dialogul cultural ce îi caracterizează parcursul.

Deosebit de importantă este implicarea sa în promovarea poeziei și culturii internaționale. A colaborat cu Festivalul Internațional de Poezie de la Genova „Parole Spalancate", participând la inițiative și întâlniri dedicate răspândirii literaturii și dialogului între autori din medii culturale diferite.

Alături de scris, s-a dedicat traducerii, contribuind la cunoașterea reciprocă a literaturii italiene și franceze. O activitate care exprimă o concepție despre cultură ca dialog, deschidere și împărtășire.

Parcursul său demonstrează că poezia nu cunoaște cu adevărat frontiere geografice. Limbile pot fi diferite, originile pot aparține unor lumi îndepărtate, dar emoțiile păstrate în versuri reușesc adesea să vorbească un limbaj universal.

Într-un timp în care comunicarea a devenit tot mai rapidă și adesea superficială, personalități precum Viviane Ciampi amintesc valoarea cuvântului meditat, a căutării literare și a profunzimii gândirii.

Istoria sa artistică merită atenție atât pentru publicații și experiențe internaționale, cât și pentru contribuția la o cultură europeană întemeiată pe întâlnirea identităților diferite.

Pentru că poezia autentică aparține umanității, dincolo de o singură limbă sau națiune.

Don Corrado Puliatti

CULTURĂ / SPECTACOLE ȘI FILM

Corrado Cattani, comisarul italian pe care România nu l-a uitat

Michele Placido și La piovra, cunoscut în România ca Caracatița: amintirea unui serial care a trecut granițele și a rămas familiar multor telespectatori români.

La Buzău, în septembrie 2022, Michele Placido a avut parte de o primire strâns legată de un personaj interpretat cu decenii înainte. Invitat la festivalul internațional de arte al orașului, era încă, pentru mulți, comisarul Corrado Cattani.

Reportajul publicat de revista română Scena9 povestește întâlnirea și familiaritatea cu care publicul îl privea pe actorul italian. Placido a mulțumit, dar a amintit și că făcuse multe alte lucruri în carieră. O observație de înțeles pentru un artist care, alături de televiziune, a lucrat îndelung în cinema și teatru. Cu toate acestea, în România, chipul lui Cattani continua să-l preceadă.

O poveste italiană pe ecranele românilor

La piovra a debutat pe Rai Uno în 1984, cu primul sezon regizat de Damiano Damiani. Michele Placido interpreta un comisar care lupta împotriva unei criminalități capabile să împletească violența, afacerile și protecțiile. A rămas protagonistul primelor patru sezoane, până în 1989.

În România serialul a ajuns sub titlul Caracatița. O imagine eficientă pentru o putere criminală care își întinde tentaculele în societate.

Prezența sa în programele televiziunii române este documentată încă din 1991: un număr al cotidianului Adevărul de Cluj, păstrat în arhiva Bibliotecii Centrale Universitare din Cluj, anunța un nou episod cu Placido în rolul comisarului. Este o urmă care situează difuzarea în primii ani de după căderea regimului comunist.

Publicul român întâlnea astfel o poveste italiană într-o perioadă de schimbări profunde în propria țară. A vedea în acel succes și o sensibilitate față de corupție și justiție este o interpretare plauzibilă. Nu epuizează însă motivele pentru care serialul era urmărit: contau tensiunea poveștii, actorii și întâmplările personale ale protagoniștilor.

Curajul și vulnerabilitățile lui Cattani

Cattani nu era un erou ferit de consecințele propriilor alegeri. Lupta împotriva mafiei îi pătrundea în viața privată, îi afecta relațiile și îi punea în pericol oamenii dragi. Munca nu se încheia când pleca de la birou.

Și în această expunere personală poate fi înțeleasă forța personajului. Hotărârea era însoțită de suferință, îndoieli și singurătate. Telespectatorul urmărea o anchetă, dar se îngrijora și pentru omul care o conducea.

Serialul aducea în case o reprezentare a mafiei care depășea infractorul individual. Arăta relații, interese și complicități. Comisarul trebuia să înfrunte un mediu în care identificarea unui vinovat nu însemna neapărat înfrângerea sistemului care îl proteja.

Sunt elemente care ajută la înțelegerea felului în care povestea putea implica și oameni care trăiau departe de Italia.

Placido, dincolo de comisar

Amintirea românească a serialului Caracatița nu reiese doar din retrospectivele televizate. În reportajul Scena9, chiar întâlnirea cu Placido îi arată persistența: personajul devine reperul imediat pentru apropierea de actor.

Dar familiaritatea are și un revers. În interviu, Placido își revendică restul parcursului și vorbește despre activitatea ulterioară, despre teatru și despre interesul pentru cinematografia românească. A-l ține minte doar ca pe Cattani înseamnă să lași deoparte o parte importantă din istoria sa profesională.

Păstrarea ambelor aspecte face omagiul mai complet. Pe de o parte, un rol de televiziune rămas în memorie; pe de alta, un artist care a continuat să caute povești și limbaje diferite.

O amintire comună între Italia și România

Pentru o publicație destinată italienilor din România și românilor din Italia, La piovra oferă un punct de întâlnire concret. Nu trebuie să fi urmărit

serialul în acelaşi an sau în aceeaşi limbă pentru a recunoaşte un chip, un personaj, o poveste.

Este una dintre formele cele mai simple prin care cultura trece graniţele: o producţie născută într-o ţară intră în casele alteia şi, cu timpul, se leagă de amintirile celor care au privit-o.

Primirea rezervată lui Michele Placido la Buzău spune tocmai această poveste. Actorul venise să-şi prezinte munca. Îl aştepta şi amintirea unui comisar italian pe care mulţi telespectatori români nu îl uitaseră.

Don Corrado Puliatti

CULTURĂ / PODCAST

Antonio Evangelista la „Oltre la notizia”: podcastul este pe Spotify

După prezentarea romanului Bataclan – L’inizio della notte, Traiano Press se întâlnește cu unul dintre autori. Conversația cu Antonio Evangelista este disponibilă pe Spotify, în podcastul „Oltre la notizia”.

De la paginile cărții la vocea celui care a scris-o. Interviul cu Antonio Evangelista, invitat al Oltre la notizia, podcastul realizat pentru Traiano Press, este disponibil pe Spotify.

În zilele trecute am prezentat Bataclan – L’inizio della notte, romanul scris de Evangelista împreună cu Gian Joseph Morici. Cu acest episod deschidem un spațiu diferit: o conversație care permite cunoașterea parcursului autorului și apropierea de experiențele și reflecțiile din care se naște cartea.

Formatul interviului oferă ceva ce o prezentare scrisă poate doar să introducă. Lasă timp explicațiilor, permite urmărirea unui raționament și înțelegerea sensului unei alegeri narative prin vocea autorului.

Firul călăuzitor este raportul dintre cunoaștere și prevenție. Experiențele profesionale ale lui Evangelista, radicalizarea, informațiile despre amenințările teroriste și munca de scriere alcătuiesc parcursul episodului. Romanul rămâne în centru, cu personajele și alegerea de a încredința literaturii teme care privesc securitatea și responsabilitatea instituțiilor.

Nu anticipăm aici răspunsurile. Invitația este de a asculta conversația integral, lăsându-i invitatului timpul necesar dezvoltării ideilor și publicului posibilitatea de a le evalua.

Acesta este și sensul numelui ales: „Oltre la notizia”. Să aprofundăm ceea ce un titlu poate doar să anunțe. Să întâlnim oamenii, să le ascultăm experiențele și să revenim asupra pasajelor care merită explicate.

Episodul cu Antonio Evangelista este disponibil pe Spotify, în podcastul „Oltre la notizia”.

https://open.spotify.com/episode/3cYfM9n2HQ53iVC7fTqLDJ?si=zi03ZtwKR3yNhzT6HmCIIQ

CULTURĂ / LITERATURĂ

Violeta Anciu, poezia fără granițe: vocea literară română care știe să vorbească și în italiană

De la sensibilitatea limbii române la muzicalitatea italienei: talentul unei poete capabile să transforme cuvintele în emoții universale.

Poezia nu cunoaște frontiere geografice, nu aparține unei singure limbi și, mai ales, nu are nevoie de traduceri pentru a ajunge la inima oamenilor. Există autori care își exprimă sensibilitatea prin cuvinte, construind o punte între culturi diferite. Printre ei merită atenție poeta română Violeta Anciu, autoare care și-a dezvoltat o identitate literară proprie și dovedește o versatilitate deosebită și în scrisul în limba italiană.

Născută la Vulcan, în județul Hunedoara, Ionela-Violeta Anciu a cultivat din tinerețe pasiunea pentru scris. Parcursul său literar prinde contur încă din 2005, iar debutul în paginile unei reviste literare vine în 2009.

De-a lungul anilor și-a îmbogățit parcursul cu mai multe publicații, printre care Amprente Urbane – Evoluția, Alte mașini și-un fotograf amator și Migrația inocenței, opere care arată devotamentul pentru literatură și căutarea expresivă.

Există însă un aspect al creației sale care merită o atenție deosebită: capacitatea de a scrie și în italiană.

Nu este vorba doar despre cunoașterea unei a doua limbi. Scrierea poeziei într-o limbă diferită de cea proprie cere sensibilitate, stăpânire lexicală, atenție la ritm și, mai ales, capacitatea de a reda emoțiile fără pierderea autenticității.

Violeta Anciu arată că poate răspunde acestei provocări, apropiindu-se de limba italiană cu o sensibilitate care le permite compozițiilor sale să ajungă și la cititorii italieni.

Experiența sa este un exemplu semnificativ de întâlnire culturală între România și Italia, două țări cu o lungă tradiție literară și cu un patrimoniu lingvistic și artistic de mare valoare.

Într-un moment istoric în care dialogul dintre culturi devine tot mai important, personalități precum Violeta Anciu amintesc că literatura poate apropia popoare, sensibilități și identități diferite.

Pentru că, în fond, o poezie poate fi scrisă în română, italiană sau în orice altă limbă: când este autentică, reușește întotdeauna să se facă înțeleasă de inimă.

Violeta Anciu: o poetă română, o sensibilitate internațională și o voce care traversează frontierele limbii prin forța poeziei.

Don Corrado Puliatti

CULTURĂ / MUZICĂ

Alin Stoica, vocea care încântă lumea: tenorul român care duce excelența artei lirice pe scenele internaționale

De la consacrarea la Arena din Verona la prestigioasele apariții la Vatican, povestea unui artist care a transformat talentul, studiul și pasiunea într-o carieră internațională.

Există voci care nu se limitează la interpretarea unei melodii, ci ajung la ceva mai profund: emoțiile, amintirile și sufletul celui care ascultă. Printre acestea se numără vocea lui Alin Stoica, unul dintre tenorii români remarcați în ultimii ani pe scena lirică internațională, purtând cu mândrie numele României pe cele mai prestigioase scene.

Născut la București în 1987, Alin Stoica și-a construit parcursul artistic prin pregătire riguroasă și devotament constant față de muzică. Absolvent al secției de canto a Universității Naționale de Muzică din București, și-a perfecționat aptitudinile cu maeștri importanți ai artei lirice, printre care Ionel Voineag, Marius Budoiu, Rockwell Blake și Mariana Nicolesco.

Drumul său nu s-a bazat numai pe calitățile naturale ale vocii. În spatele fiecărei interpretări se află ani de studiu, sacrificii, disciplină și o cunoaștere profundă a artei cântului.

Premiul Pavarotti și consacrarea internațională

Unul dintre momentele cele mai importante ale carierei vine în 2017, când, la Festivalul de la Sarzana, în Italia, câștigă prestigiosul Premiu Luciano Pavarotti, înmânat de Nicoletta Mantovani, văduva marelui maestru.

Cu aceeași ocazie obține premiul al II-lea și distincția publicului Vota la Voce.

Un rezultat extraordinar care îi deschide porțile unuia dintre cele mai importante evenimente muzicale: concertul comemorativ dedicat lui Luciano Pavarotti, organizat la Arena din Verona, unde Alin Stoica a avut onoarea de a împărți scena cu legende ale muzicii internaționale, printre care Plácido Domingo, José Carreras, Andrea Bocelli și Angela Gheorghiu.

O experiență care reprezintă mai mult decât o recunoaștere profesională: dovada că talentul, atunci când întâlnește determinarea, poate depăși orice graniță.

De la Opera din București pe marile scene europene

Activitatea sa artistică este strâns legată de Opera Națională București, unde este solist și a interpretat unele dintre cele mai importante roluri ale repertoriului de operă.

De la Alfredo din La traviata de Giuseppe Verdi la Rodolfo din La bohème de Giacomo Puccini, de la Don José din Carmen de Georges Bizet la Turiddu din Cavalleria rusticana de Pietro Mascagni, tenorul a abordat personaje complexe, care pun la încercare tehnica vocală și sensibilitatea interpretativă.

Cariera l-a purtat și în teatre și festivaluri internaționale importante, printre care Festivalul de la Immling din Germania, Festivalul de la Bregenz din Austria și Teatrul Pergolesi din Jesi, Italia.

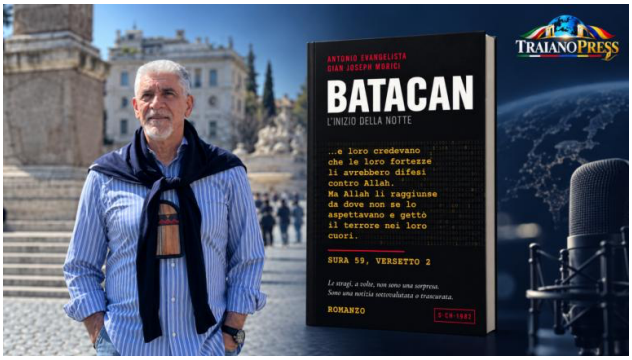
Printre experiențele cele mai semnificative se numără debutul la Teatro Regio din Parma în rolul lui Riccardo din Un ballo in maschera.

Don Corrado Puliatti

ACTUALITATE

Bataclan, unsprezece ani mai târziu: ce înseamnă să previi un masacru

De la atacurile din 13 noiembrie 2015 la proces și la Grădina Memoriei inaugurată zece ani mai târziu: a ne aminti victimele înseamnă și a continua să ne întrebăm cum recunoaștem o amenințare.

La 13 noiembrie 2015, atentatele au lovit locuri diferite din Paris și Saint-Denis. Primele explozii s-au produs în apropiere de Stade de France, în timpul meciului Franța–Germania. Alți bărbați înarmați au vizat clienții aflați la mesele de pe terasele cafenelelor și restaurantelor. La Bataclan avea loc un concert Eagles of Death Metal. Atacurile au ucis 130 de oameni și au rănit sute. Bataclan a fost locul cu cele mai multe victime.

Sunt nume de locuri care, din acea noapte, au căpătat alt înțeles. Înainte de a deveni parte a istoriei erau însă un stadion, localuri în care să petreci seara, o sală de concerte. Oamenii de acolo își trăiau o seară de vineri, departe de un conflict.

Răspunsul instituțiilor franceze a început în orele imediat următoare. Președintele François Hollande s-a adresat țării și a convocat un Consiliu de Apărare. A fost declarată starea de urgență; 15, 16 și 17 noiembrie au fost zile de doliu național. În zilele următoare, guvernul și Parlamentul au discutat măsurile necesare. Cronologia realizată de Vie publique, site-ul de informare al administrației publice franceze, documentează felul în care securitatea a devenit o problemă centrală a discursului public.

A fost nevoie de mult mai mult timp pentru a se ajunge la proces. În iunie 2022, după zece luni de audieri, justiția franceză l-a condamnat pe Salah Abdeslam pentru rolul său în atentate. În sala de judecată au vorbit și victimele și supraviețuitorii. În relatarea publicată atunci de RaiNews, procesul apare ca un moment dureros și necesar pentru multe familii: să asculte ce se întâmplase și să vadă stabilite responsabilitățile.

Justiția și memoria au ritmuri diferite. În noiembrie 2025, la zece ani de la atacuri, Parisul a găzduit o nouă ceremonie de omagiere a victimelor și a fost inaugurat Jardin du souvenir. Un loc public poate păstra numele și poate oferi un spațiu familiilor. Nu închide, singur, toate întrebările deschise de acea noapte.

Una privește ceea ce se întâmplă înaintea unui atentat. Informațiile despre o posibilă amenințare pot fi incomplete, pot veni din surse diferite și pot căpăta sens doar prin confruntare. Identificarea unui semnal, evaluarea și transmiterea lui către cei care pot interveni sunt etape distincte. Reconstruirea lor este importantă; susținerea ideii că o singură informație ar fi evitat cu certitudine masacrul ar necesita dovezi specifice.

De aici pornește episodul Traiano Press Podcast cu Antonio Evangelista, fost înalt funcționar al poliției, cu experiență în investigații și cooperare internațională. Conversația privește memoria zilei de 13 noiembrie și munca necesară interpretării informațiilor înainte ca o amenințare să devină o urgență.

Conversația abordează și Bataclan – L'inizio della notte, romanul scris de Evangelista cu Gian Joseph Morici. Cartea împletește fapte istorice și construcție narativă. A o prezenta înseamnă să menținem clară această graniță și să ne întrebăm de ce autorii au ales romanul pentru a reveni asupra unei întâmplări reale.

Unsprezece ani mai târziu, a ne aminti victimele înseamnă să facem loc poveștilor lor și să continuăm să examinăm ceea ce instituțiile știau, hotărau și puteau face. Sunt întrebări dificile. Merită precizie, ascultare și timp.

CULTURĂ

Aurul verde al Siciliei: când un litru de ulei valorează mai mult decât prețul său

De la vechile pietre de moară la supermarketurile moderne, sacrificiul cultivatorilor sicilieni de măslini și o întrebare pe care fiecare consumator ar trebui să și-o pună: ce plătim cu adevărat când cumpărăm ulei de măsline extravirgin?

Există o poveste pe care Sicilia o păstrează de secole, alcătuită din pământ, mâini marcate de trudă, arbori bătrâni și familii care au învățat să trăiască în ritmul anotimpurilor. Este povestea uleiului de măsline, unul dintre simbolurile cele mai autentice ale civilizației noastre mediteraneene, un patrimoniu care traversează generațiile și riscă astăzi să fie judecat doar în fața unei etichete de supermarket.

Încă din Antichitate, popoarele Mediteranei vedeau în măslin o resursă prețioasă. În Sicilia, cultivarea sa s-a dezvoltat prin secole de schimburi culturale și comerciale, din epoca greacă și romană până la stăpânirile ulterioare. Vechile mori de ulei, pietrele de măcinat și presele tradiționale povestesc încă legătura profundă a omului cu acest fruct extraordinar. O legătură care nu era doar economică: uleiul lumina casele, însoțea bucătăria, intra în ritualuri și reprezenta o bogăție de păstrat.

Dar ce rămâne din această cultură în societatea modernă?

Astăzi, în spatele unei sticle de ulei extravirgin sicilian autentic se poate afla un sezon întreg de sacrificii. Sunt cei care se trezesc în zori, ajung în livezi în frigul dimineții, întind plasele, culeg măslinele una câte una, plătesc ajutoarele și lucrătorii, curăță recolta, încarcă sacii și îi duc la moara de ulei. Urmează costurile măcinării, extracției, recipientelor, păstrării, transportului și ale tuturor operațiunilor necesare pentru a aduce produsul pe masă.

În spatele acelui litru de ulei nu se află doar un copac. Se află munca multor oameni, adesea familii întregi, care investesc timp, bani și speranțe fără să știe rezultatul sezonului următor.

Pentru că natura nu semnează contracte și nu garantează recolte bogate. Seceta, temperaturile extreme, bolile plantelor și oscilațiile pieței pot transforma un an de muncă într-o cursă împotriva pierderilor.

Și totuși, când vine timpul vânzării, toate acestea par să dispară.

Producătorul își oferă uleiul la 15 sau 20 de euro pe litru, încercând să recupereze cheltuielile și să obțină un câștig demn. Consumatorul intră însă în supermarket și găsește sticle comercializate ca ulei extravirgin la 4 euro pe litru, uneori la promoție. Diferența pare enormă. Tocmai din acest contrast se naște o întrebare incomodă, dar necesară.

Cum poate un produs care necesită pământ, muncă, recoltare, prelucrare și distribuție să coste atât de puțin pentru consumator?

Atenție însă: prețul mic, singur, nu demonstrează că un ulei este fals, adulterat sau de slabă calitate. Există economii de scară, proveniențe diferite ale măslinelor, amestecuri permise, acorduri comerciale și promoții. Mențiunea „extravirgin" trebuie, în orice caz, să respecte cerințe legale precise. Conținutul unei sticle nu poate fi judecat doar după preț și nici nu pot fi acuzați fără deosebire cei care produc și comercializează la scară mare.

Tocmai de aceea avem datoria să ne informăm, să citim etichetele, să verificăm originea declarată și să cerem transparență.

Nu este vorba despre condamnarea celui care caută să economisească, fiindcă multe familii se confruntă astăzi cu facturi, chirii și salarii insuficiente. Problema este un sistem în care consumatorul riscă să nu cunoască valoarea reală a ceea ce cumpără, iar micul producător riscă să nu fie remunerat pentru munca sa.

Nu putem cere calitate agricultorilor și, în același timp, pretinde ca truda lor să nu aibă un cost.

Un cultivator de măslini care își plătește legal colaboratorii, duce măslinele la moară și suportă toate cheltuielile necesare nu poate fi judecat doar comparând prețul său cu al unei sticle la ofertă. Produsul trebuie evaluat prin proveniență, caracteristici, metoda de producție, trasabilitate și calitate efectivă.

A cumpăra ulei local înseamnă și a contribui la supraviețuirea unei meserii vechi, a păstra terenurile agricole în viață, a sprijini economiile comunelor mici și a împiedica abandonarea livezilor.

Sicilia, pământ al soiurilor Nocellara del Belice, Tonda Iblea, Moresca, Biancolilla și Cerasuola, deține o bogăție extraordinară de varietăți și tradiții. Fiecare teritoriu exprimă arome, gusturi și caracteristici diferite. Este un patrimoniu care merită protecție, promovare și respect, nu o competiție în care singura victorie posibilă pare vânzarea la cel mai mic preț.

Întrebarea trebuie să ajungă și la instituții: ce instrumente concrete le sunt puse la dispoziție micilor cultivatori de măslini pentru a limita costurile, a proteja venitul agricol, a combate fraudele și a valorifica originea produselor? Ce controale garantează transparența de-a lungul filierei? Și cât suntem dispuși, ca societate, să investim în supraviețuirea satelor și ogoarelor noastre?

Modernitatea ne-a oferit utilaje, tehnologii și noi posibilități comerciale. Dar nicio mașină nu poate înlocui complet valoarea culturală a unui peisaj îngrijit de generații. Și nicio ofertă nu ar trebui să ne facă să uităm că în spatele hranei există oameni, muncă și responsabilități.

Poate ar trebui să ne întoarcem, din când în când, să privim un măslin secular. Ramurile sale au trecut prin secete, ierni și schimbări pe care nicio generație nu le-ar fi putut imagina. Și totuși este încă acolo, amintindu-ne că lucrurile prețioase au nevoie de timp, grijă și răbdare.

Un litru de ulei nu este doar un preț scris pe o sticlă: este rezultatul unui pământ, al unui anotimp și al muncii celor care nu renunță.

Adevărata întrebare nu este, așadar, doar de ce un ulei costă 4 euro și altul 20. Întrebarea este dacă mai știm să deosebim economisirea de valoare, prețul de calitate și consumul de conștientizare.

Pentru că atunci când un agricultor își abandonează livada de măslini nu pierdem doar un producător. Pierdem o parte din istoria noastră.

Iar când nu va mai exista nimeni dispus să culeagă acele măsline, poate vom înțelege prea târziu că aurul verde al Siciliei valora mult mai mult decât eram dispuși să plătim.

Corrado Giallongo

ACTUALITATE / POLITICĂ

În noiembrie se votează pentru Com.It.Es., un moment important pentru italienii din străinătate

24 octombrie 2026

În luna noiembrie vor avea loc alegerile pentru reînnoirea Com.It.Es., Comitetele Italienilor din Străinătate, organisme importante de reprezentare a comunităților italiene care trăiesc în afara granițelor naționale.

Acest eveniment este o ocazie de participare democratică și de dezbatere a temelor care privesc viața, drepturile și nevoile cetățenilor italieni din străinătate.

Ce este Com.It.Es. și ce funcții are

Com.It.Es., Comitetul Italienilor din Străinătate, este un organism reprezentativ al comunității italiene dintr-o anumită circumscripție consulară.

Sarcina sa principală este promovarea intereselor comunității italiene și exprimarea nevoilor acesteia, facilitând dialogul cu instituțiile consulare, autoritățile locale și asociațiile din teritoriu.

Printre obiective se numără promovarea limbii, culturii, tradițiilor și patrimoniului istoric italian, contribuind astfel la păstrarea legăturii cu țara de origine.

O atenție deosebită este acordată integrării italienilor în societatea țării gazdă, prin inițiative care favorizează dialogul intercultural, participarea și îmbogățirea reciprocă. Un alt aspect important este colaborarea cu instituțiile italiene pentru facilitarea accesului la informații și servicii consulare, mai ales pentru cetățenii recent mutați în străinătate și pentru cei înscriși în AIRE, Registrul Italienilor Rezidenți în Străinătate.

Com.It.Es. îndeplinește astfel o funcție de legătură între cetățeni și instituții, strângând sesizări, promovând inițiative și contribuind la identificarea unor soluții pentru problemele comunității.

Listele care participă la alegeri

Cu ocazia viitoarelor alegeri vor fi prezentate listele candidaților care doresc să reprezinte comunitatea italiană.

INSIEME IN ROMANIA

Spațiu dedicat fotografiilor candidaților, prezentării listei, programului electoral și linkului către videoclipul de prezentare.

FUTURO INSIEME

Spațiu dedicat fotografiilor candidaților, prezentării listei, programului electoral și linkului către videoclipul de prezentare.

Ambele liste vor avea un spațiu informativ dedicat, pentru ca cetățenii să le poată cunoaște propunerile și programele.

Spații de prezentare dedicate candidaților

În respectul principiului egalității de tratament, candidaților ambelor liste le vor fi puse la dispoziție spații promoționale contra cost, în aceleași condiții economice și de vizibilitate.

Aceste spații le vor permite să-și prezinte parcursul personal, motivele candidaturii, propunerile și obiectivele urmărite.

Candidații indicați pentru aceste prezentări sunt:

Paolo Di Tocco

Marco Pagotto

Paolo Angelini

Rino Giancola

Giovanni Baldantoni

Carlo Conversano

Nelu Cojocaru

Giovanni Greco

Danilo Lusito

Alessandro Lusito

Cirino Di Paola

Luigi Savoia

Bernardino Piersanti

Paolo Muredda

Gaetano Vernarelli

Enrico Bonaldo

Fiecare candidat va putea fi prezentat printr-o fotografie, un scurt profil biografic, un text și, dacă este disponibil, un videoclip.

Informare, participare și dialog

Alegerile Com.It.Es. reprezintă un moment important pentru consolidarea relației dintre italienii din străinătate și instituțiile care îi reprezintă.

Cunoașterea candidaților, examinarea programelor listelor și participarea conștientă la viața comunității contribuie la construirea unei reprezentări mai atente, mai incluzive și mai apropiate de nevoile cetățenilor.

Informarea și confruntarea ideilor și propunerilor sunt instrumente fundamentale pentru o participare democratică în cunoștință de cauză.

Cum se participă la vot

Spre deosebire de scrutinele obișnuite, participarea la alegerile Com.It.Es. necesită solicitarea prealabilă a înscrierii pe lista electorală, potrivit procedurilor și termenelor stabilite de consulatul competent.

Buletinul de vot este trimis exclusiv alegătorilor eligibili care au depus o cerere valabilă în termen.

Cine nu depune cererea în termenul stabilit nu va putea vota.

Toți cetățenii italieni din străinătate care au drept de vot sunt invitați să se informeze din timp la consulatul competent despre proceduri, pentru a-și putea exercita dreptul.

NOUTĂȚI

Se naște Traiano Press, vocea italienilor din România și nu numai

10 octombrie 2026

Anunțăm cu mare entuziasm lansarea Traiano Press, o nouă publicație creată pentru a povesti, a informa și a da glas comunității italiene din România și tuturor celor care au o legătură cu țara noastră.

Acest prim salut cititorilor vine din partea directorului responsabil Corrado Puliatti și a directorului editorial Paolo Angelini, care au hotărât să-și pună profesionalismul, pasiunea și devotamentul în slujba unui proiect editorial ce își propune să devină un reper pentru italienii din România.

Traiano Press va fi vocea italienilor din România și nu numai.

Vom relata realitățile, poveștile, inițiativele și oamenii care animă comunitatea italiană, fără a neglija actualitatea, cultura, economia și societatea.

Dar Traiano Press nu se va limita la informare. Publicația le va oferi cititorilor numeroase rubrici și servicii utile în viața cotidiană, gândite să-i ajute concret pe cei care trăiesc în România și pe cei care se confruntă cu nevoi sau probleme de orice natură.

Printre rubrici se vor număra:

Medicină și sănătate, cu informații, analize și sfaturi utile.

Bucătărie, cu rețete, tradiții și curiozități ale gastronomiei italiene și românești.

Finanțe, cu informații și analize economice și financiare.

Servicii și asistență, cu informații practice și materiale menite să ofere un ajutor concret celor care au nevoie.

Acesta este doar începutul. Multe alte servicii și rubrici vor îmbogăți Traiano Press, pentru a crea un adevărat punct de referință pentru comunitate.

Traiano Press va fi în curând online pe site-ul oficial, unde veți putea găsi zilnic știri, analize, rubrici, servicii și toate noutățile redacției.

Între timp, vă rugăm să susțineți acest nou proiect. Apreciați pagina oficială Traiano Press și invitați-vă prietenii, rudele și cunoscuții să facă același lucru.

Cu cât vom fi mai mulți, cu atât vocea noastră va fi mai puternică.

Vrem să construim o publicație apropiată de oameni, atentă la problemele lor și gata să le asculte nevoile.

De astăzi începe o nouă călătorie.

Bun venit la Traiano Press.

Vocea italienilor din România și nu numai.

Informare, servicii și atenție față de oameni.

Corrado Puliatti

Director responsabil

Paolo Angelini

Director editorial

EDITORIAL

Vocea care unește Italia și România

Prezentarea oficială a publicației

De Narcis Zărnescu, coordonator editorial, și Corrado Puliatti, director responsabil.

Traiano Press se naște cu ambiția de a deveni un reper pentru informare, dialog și colaborare între Italia și România, două țări unite printr-o istorie semnificativă, legături culturale profunde și o comunitate de oameni care întărește în fiecare zi această relație.

O publicație italo-română, cu o privire deschisă spre Europa și lume.

Traiano Press se adresează italienilor care trăiesc și lucrează în România și cetățenilor români care au ales Italia ca loc în care să trăiască, să muncească și să se dezvolte personal și profesional.

Obiectivul nostru este să oferim informații exacte, accesibile și apropiate de oameni, relatând faptele, făcând loc știrilor, aprofundând actualitatea și valorificând poveștile celor care contribuie zilnic la dezvoltarea comunităților noastre.

Pentru noi, jurnalismul trebuie să meargă dincolo de relatarea evenimentelor. Trebuie să știe să asculte, să aprofundeze și să dea glas celor care rămân adesea la marginea informației.

A informa, a aprofunda, a da glas cetățenilor.

Traiano Press își propune să se ocupe de știri, politică, cultură, societate, economie, spectacol, actualitate și de toate temele care caracterizează un jurnalism activ și influențează concret viața oamenilor.

O atenție deosebită va fi acordată relațiilor dintre Italia și România, inițiativelor instituționale, activităților asociațiilor, lumii muncii și experiențelor pozitive ale italienilor și românilor care construiesc punți între cele două țări.

Publicația dorește să fie și un instrument util pentru cetățeni, cu rubrici dedicate medicinei, bucătăriei, asistenței CAF, finanțelor și numeroaselor servicii de interes social, pentru a oferi informații și orientare celor care au nevoie.

Credem într-un jurnalism care să unească informarea cu responsabilitatea, libertatea de exprimare cu respectarea adevărului și atenția față de probleme cu găsirea soluțiilor.

În o perioadă marcată de viteza răspândirii știrilor, de rețelele sociale și de circulația unor informații care nu sunt întotdeauna verificate, Traiano Press dorește să promoveze o informare serioasă, transparentă și respectuoasă față de cititori, distingând faptele de opinii și favorizând dialogul civilizat.

Un ziar care vrea să fie aproape de oameni, fără frontiere.

Traiano Press vrea să fie și o fereastră deschisă spre realitățile italiene și românești, un loc de întâlnire pentru culturi, experiențe și idei diferite.

Vrem să povestim dificultățile și succesele, să denunțăm nedreptățile atunci când dispunem de elemente verificabile și să valorificăm solidaritatea, implicarea socială și inițiativele care îmbunătățesc societatea.

Ușa noastră va fi deschisă vocilor locale, profesioniștilor, oamenilor de cultură, asociațiilor și tuturor celor care doresc să contribuie, cu seriozitate și respect, la o dezbatere publică constructivă.

Ne angajăm să creștem zi de zi alături de cititori, construind o relație întemeiată pe încredere, credibilitate și calitatea informației.

Traiano Press, vocea italienilor din România și nu numai.

În acest spirit prezentăm un proiect editorial care privește hotărât spre viitor, convinși că o informare liberă, responsabilă și apropiată de cetățeni este esențială pentru o societate mai conștientă și mai implicată.

Pentru că a povesti oamenii înseamnă a înțelege prezentul, a păstra memoria și a contribui la construirea viitorului.

Narcis Zărnescu

Don Corrado Puliatti